

information
matters

Program de instruire **pentru cursuri online**

Modulul 8

Educație media și dezinformare

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Număr acord: 2022-1-BG01-KA220-ADU-000085514

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Conținut

Descriere pentru lecția online	3
Introducere	7
Rezultatele învățării	7
Cuvinte cheie	7
Subiecte	8
Câteva resurse utile	10
Activitate 1#: Dezbateri: Nu există loc pentru dezinformare. Vom fi mai bine informați!	12
Obiective de învățare:	12
Setări/materiale/durată	12
Implementarea activității:	13
Termeni cheie:	14
Recomandări pentru implementare	16
Întrebări de reflecție	16
Evaluarea Modulului	17
Chestionar	17
Test de autoevaluare	17
Validarea Modulului	17
ANEXA pentru Modulul 8	19
Chestionar	21

Descriere pentru lecția online

Bună ziua și bun venit la lecția 8 a cursului nostru. Astăzi vom aprofunda subiectul alfabetizării media și dezinformării. Dezinformarea este un subiect extrem de important astăzi din mai multe motive, reflectând impactul profund pe care îl poate avea asupra indivizilor, societăților și democrațiilor. Iată motivele cheie pentru care abordarea dezinformării este crucială în peisajul contemporan:

- În era digitală, informațiile se răspândesc rapid și pe scară largă prin diverse platforme online. Dezinformarea poate exploata aceste canale pentru a ajunge rapid la un public larg, influențând potențial opinia publică și modelând narațiunile.
- Răspândirea deliberată a informațiilor false erodează încrederea în mass-media tradiționale, instituții și chiar în conceptul de adevăr obiectiv. Când oamenii nu au încredere în informațiile pe care le primesc, devine o provocare să ia decizii informate și să se angajeze într-un discurs semnificativ.
- Dezinformarea este folosită frecvent ca instrument de manipulare politică. Narațiunile false pot fi elaborate strategic pentru a influența alegerile, a influența opinia publică sau a submina încrederea în procesele democratice, reprezentând o amenințare directă pentru fundamentele societăților democratice.

- Dezinformarea exploatează adesea diviziunile sociale existente și poate contribui la polarizarea în cadrul societăților. Narațiunile false care întăresc părtinirile existente pot adânci rupturile societale, făcând dificil pentru indivizi să se angajeze într-un dialog constructiv și să găsească un teren comun.
- Dezinformarea, în special în contextul crizelor de sănătate, poate prezenta riscuri semnificative pentru sănătatea publică. Informațiile false despre tratamente medicale, vaccinuri sau natura unei boli pot duce la comportamente dăunătoare, punând în pericol bunăstarea individuală și a comunității.
- Campaniile de dezinformare sunt adesea legate de amenințări mai ample la adresa securității cibernetice. Actorii rău intenționați pot folosi dezinformarea ca o distragere a atenției sau ca parte a unei strategii mai ample pentru a compromite sistemele, a perturba operațiunile sau a conduce atacuri cibernetice.

Odată cu interconectarea comunității globale, dezinformarea poate transcende granițele și poate afecta relațiile internaționale. Narațiunile false pot încorda relațiile diplomatice, pot exacerba conflictele și pot contribui la răspândirea dezinformării la scară globală.

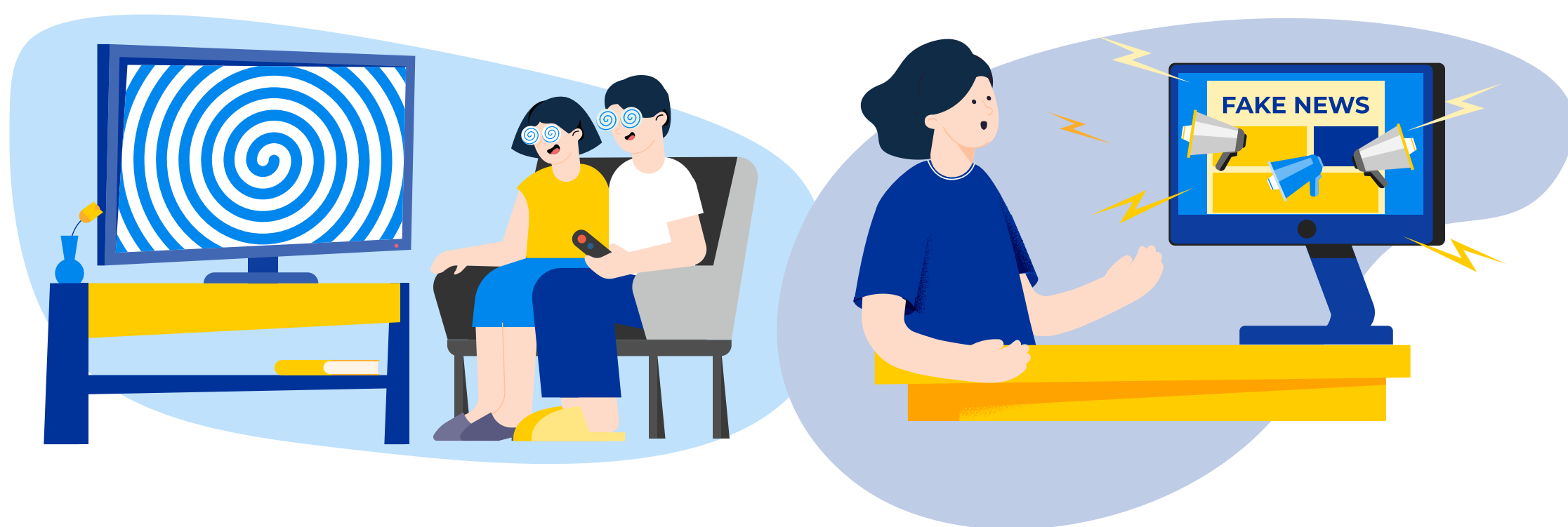
Dezinformarea poate avea consecințe directe asupra vieții indivizilor. De la escrocherii financiare la sfaturi false privind sănătatea,

persoanele pot suferi prejudicii tangibile atunci când sunt expuse și influențate de informații false.

Evoluția rapidă a tehnologiei și creșterea deepfake-urilor și a altor tehnici avansate de manipulare fac din ce în ce mai dificil să discerneți între informațiile autentice și cele false. Abordarea dezinformării necesită a fi în fața acestor progrese tehnologice.

Pe scurt, subiectul dezinformării este vital astăzi, deoarece se intersectează cu numeroase aspecte ale vieții moderne, de la stabilitatea politică și sănătatea publică până la luarea deciziilor individuale. Abordarea dezinformării necesită o abordare cu mai multe fațete care implică alfabetizarea media, soluții tehnologice și eforturi de colaborare între guverne, companii de tehnologie și societatea civilă.

Sperăm că veți găsi această lecție utilă. Vă așteptăm să continuați cu lecția 9 a cursului nostru.

Introducere

Numărul tot mai mare de cetățeni în vârstă, adoptarea în creștere rapidă a rețelelor sociale și nivelurile lor ridicate de prezență la vot fac din vulnerabilitatea lor la dezinformare o problemă de îngrijorare specială. Bazându-se pe televiziune ca sursă principală de știri, adulții în vârstă pot găsi o oarecare protecție împotriva dezinformării online, dar utilizarea sporită a propagandei în media tradițională, precum și pe smart TV este remarcabilă. Evoluția rapidă a tehnologiilor de distribuție a știrilor schimbă și obiceiurile adulților în vârstă în peisajul media.

Rezultatele învățării

Participanții vor îmbunătăți abilitățile de gândire critică atunci când evaluează sursele de informații, ajutându-i să identifice dezinformarea și cele mai comune strategii utilizate de dezinformare, cum ar fi dezinformarea, manipularea și propaganda.

Cuvinte cheie

Știri false, dezinformare, vulnerabilitate, social media, dezinformare, propagandă online.

Subiecte

- » Surse de informare și evaluarea surselor de informare.
- » Identificarea dezinformării și tratarea stirilor false în diferite surse de informații.
- » Principalele tipuri de dezinformare și dezinformare distinctă, manipulare și propagandă.

Termeni principali:

- Dezinformarea se referă la răspândirea deliberată de informații false sau înșelătoare cu intenția de a înșela, manipula opinii sau influența comportamentele. Acest tip de dezinformare este adesea diseminat prin diverse canale, inclusiv social media, platforme de știri sau alte canale de comunicare. Scopul dezinformării este, de obicei, de a crea o realitate artificială sau de a influența sentimentele publicului, subminând în același timp încrederea în sursele de informații fiabile.
- Dezinformarea se referă la diseminarea sau propagarea de informații inexacte sau înșelătoare, adesea neintenționată. Spre deosebire de dezinformare, care implică o intenție deliberată de a înșela, dezinformarea poate fi răspândită fără un motiv rău intenționat. Poate apărea din erori, neînțelegeri, interpretări greșite sau pur și simplu schimbul neintenționat de informații false. Dezinformarea poate fi vehiculată prin diverse canale de comunicare, inclusiv social media, media tradițională sau interacțiunile interpersonale.

- Manipularea se referă la gestionarea sau controlul abil sau viclean al oamenilor sau al situațiilor, adesea cu intenția de a le influența sau de a le dirija într-un mod care să servească interesele manipulatorului. Ea implică utilizarea tacticilor sau strategiilor pentru a modela percepțiile, credințele, emoțiile sau comportamentele celorlalți. Manipularea poate lua diferite forme, inclusiv manipularea psihologică, în care indivizii exploatează vulnerabilitățile cognitive sau emoționale pentru a obține un avantaj. În diferite contexte, manipularea poate fi observată în relațiile interpersonale, marketing, politică sau alte interacțiuni sociale.
- Propaganda este o formă de comunicare care este concepută pentru a manipula opinia publică și a influența convingerile, atitudinile sau acțiunile oamenilor într-o anumită direcție. Ea implică adesea diseminarea deliberată de informații, idei sau zvonuri cu scopul de a promova o anumită agendă politică, ideologică sau comercială. Propaganda poate folosi diverse tehnici, inclusiv prezentarea părtinitoare sau selectivă a faptelor, apeluri emoționale și manipularea simbolurilor sau a limbajului, pentru a modela percepția publicului. Este asociat în mod obișnuit cu contexte politice, dar poate fi folosit și în publicitate, relații publice și alte domenii. Propaganda poate fi folosită atât în scopuri pozitive, cum ar fi promovarea unei cauze considerate drepte, cât și în scopuri negative, în care manipularea și dezinformarea sunt folosite pentru a servi interese ascunse sau lipsite de etică.

Câteva resurse utile

Dezinformarea este riscul mai mare pentru utilizatorii vechi:

 <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/OXAN-DB263856/full/html>

Îmbătrânirea în era știrilor false:

 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7505057>

Un ghid pentru acțiuni anti-dezinformare în întreaga lume - Poynter:

 <https://www.poynter.org>

 <https://www.goodthingsfoundation.org/insights/making-it-click-supporting-people-with-low-internet-use>

 https://mediasmarts.ca/sites/default/files/2023-06/tipsheet_break_fake_critical_thinking_vs_disinformation.pdf

Cum funcționează dezinformarea?

 <https://crisiscenter.be/en/how-does-disinformation-work>

Află ce sunt știrile false:

 <https://www.internetmatters.org/issues/fake-news-and-misinformation-advice-hub/learn-about-fake-news-to-support-children>

Un scurt videoclip despre politica știrilor:

 https://www.youtube.com/watch?v=FWP_N_FoW-I&t=65s

Planuri de lecție concepute pentru formatori:

Primul plan de lecție: identificarea imaginilor înșelătoare în mass-media:

 <https://eavi.eu/lesson-plan-identifying-misleading-images-in-the-media>

Al doilea plan de lecție: Detectarea și decodarea părtinirii în mass-media:

 <https://eavi.eu/lesson-plan-detecting-and-decoding-bias-in-the-media>

Activitate 1#: Dezbateri: Nu există loc pentru dezinformare. Vom fi mai bine informați!

Obiective de învățare:

- De a crea un spațiu de discuție pe tema specifică
- De a avea o mai bună înțelegere a modului în care funcționează propaganda
- De a avea listă cu reguli de bază pentru combaterea dezinformării

Setări/materiale/durată

- Exemplu de materiale video

 <https://www.youtube.com/watch?v=frjITitjisY>

- 4 persoane formează o dezbateri, iar cealaltă ascultă și apoi se adresează întrebări
- Timp video și introducere – 15 minute
- Dezbateri – 45 de minute
- Concluzii – 15 minute

Implementarea activității:

Este redat un videoclip și se face o introducere cu privire la subiect. Patru voluntari sunt împărțiți în două grupuri pentru a dezbate în fața celorlalți, utilizând exemple de propagandă, dezinformare – povești istorice și contemporane, din filme etc. După dezbateri, întregul grup emite concluzii.

Pasul 1 - Vizionați videoclipurile:

- Material util: Cum funcționează dezinformarea?

 <https://crisiscenter.be/en/how-does-disinformation-work>

- Află ce sunt știrile false:

 [https://www.internetmatters.org/issues/fake-news-and-misinformation-advice-hub/learn-about-fake-news-to-support-children.](https://www.internetmatters.org/issues/fake-news-and-misinformation-advice-hub/learn-about-fake-news-to-support-children)

Pasul 2 - Discutați

- Definiți dezinformarea și impactul acesteia asupra indivizilor și societății.
- Prezentați strategii comune precum clickbait, imagini manipulate și știri false;
- Ilustrați metode de rezistență la dezinformare, cum ar fi: luarea distanței, interogarea informațiilor și căutarea unor perspective diverse.

Termeni cheie:

- » **Dezinformare** - răspândirea deliberată a informațiilor false sau înșelătoare cu intenția de a înșela, dezinforma sau manipula indivizi sau grupuri. Este adesea folosit ca instrument pentru a influența opinia publică, a genera confuzie sau pentru a atinge obiective politice, sociale sau economice. Dezinformarea poate fi diseminată prin diverse canale, inclusiv mass-media tradițională, social media sau platforme online, și reprezintă o amenințare semnificativă pentru diseminarea informațiilor exacte și de încredere.
- » **Clickbait** - conținut, de obicei sub formă de titluri, miniaturi sau subtitrări, conceput pentru a atrage atenția și a încuraja utilizatorii să facă clic pe un link. Folosește adesea senzaționalism, exagerare sau tactici înșelătoare pentru a genera curiozitate și a crește ratele de acces, fără a furniza neapărat conținut substanțial sau precis. Scopul principal al clickbait este de a genera trafic web și implicare în scopuri financiare sau promoționale.

» **Imagini manipulate** - elemente vizuale care au fost modificate sau editate, adesea folosind instrumente digitale sau software, pentru a crea o reprezentare înșelătoare a realității. Această manipulare poate implica modificări ale conținutului, contextului sau elementelor vizuale din imagine, cu potențialul de a răspândi dezinformare sau de a influența percepțiile.

» **Știrile false** - informații care sunt fabricate sau distorsionate intenționat pentru a înșela și induce în eroare cititorii, telespectatorii sau ascultătorii. Știrile false pot fi răspândite prin diverse canale și platforme media, adesea cu scopul de a influența opinia publică, de a crea confuzie sau de a realiza agende specifice. Este esențial să se evalueze critic sursele și să se verifice informațiile pentru a combate răspândirea știrilor false.

Recomandări pentru implementare

- Încercați să implicați toți participanții
- Cum îți modelează dezinformarea viața?
- Dați exemple de dezinformare întâlnite recent
- Acordați suficient timp pentru dezbateri și concluzii

Întrebări de reflecție

- Ce face dezinformarea?
- Cine răspândește dezinformarea?
- Care sunt principalele caracteristici ale dezinformării?

Evaluarea Modulului

Chestionar

La sfârșitul modulului, cursanții vor răspunde la un chestionar care măsoară impactul general al programului de formare. Pentru o versiune printabilă, vă rugăm să consultați anexa.

Test de autoevaluare

Pentru o versiune printabilă, vă rugăm să consultați anexa.

Validarea Modulului

La sfârșitul Modulului, cursanții vor fi dobândit.

Cunoștințe:

Cursanții sunt capabili de:

- Evaluating information critically, discerning between reliable and Evaluarea critică a informațiilor, discernând între sursele de încredere și cele nesigure.
- Deschiderea către învățare și adaptare la schimbările din tehnologie și tendințele rețelelor sociale.
- Găsirea unui echilibru sănătos între activitățile online și offline pentru menținerea unei bunăstări generale..

Aptitudini:

Cursanții sunt capabili de:

- Abilitatea de a utiliza dispozitive digitale, respectiv de a naviga eficient pe platformele online.
- Cultivarea unei prezențe constructive și pozitive pe platformele de social media.
- Dezvoltarea unui mindset orientat către căutarea de noi cunoștințe, precum și către tehnologiile digitale.
- Utilizarea eficientă a rețelelor sociale pentru a lua legătura cu ceilalți;
- Înțelegerea tehnicilor și strategiilor utilizate în media, inclusiv recunoașterea clickbait-ului și a imaginilor manipulate.

Competențe:

Cursanții sunt capabili de:

- Verificarea acurateții informațiilor prin referințe încrucișate, cu surse de încredere.
- Participarea activă în comunitățile online și promovarea conexiunilor cu ceilalți.
- Recunoașterea semnelor de informații intenționat false sau înșelătoare.

ANEXA pentru Modulul 8

Educație media și dezinformare

Test de nivel de intrare - Educație media și dezinformare

Întrebarea 1: Dezinformarea se referă la informații false care sunt răspândite în mod intenționat pentru a înșela sau manipula oamenii.

- a. Adevărat
- b. Fals

Întrebarea 2: Care sunt câteva strategii comune folosite pentru a răspândi dezinformarea?

- a. Clickbait
- b. Imagini manipulate
- c. știri false
- d. Toate cele de mai sus

Întrebarea 3: Care dintre următoarele metode poate ajuta persoanele să reziste dezinformării?

- a. Distanțarea de informații
- b. A pune sub semnul întrebării informațiile
- c. Căutarea unor perspective diverse
- d. Toate cele de mai sus

Întrebarea 4: Cum poate contribui crearea unui spațiu de discuție la o mai bună înțelegere a modului în care funcționează propaganda?

- a. Permite schimbul de perspective și acceptarea perspectivelor diferite
- b. Încurajează gândirea critică și analiza informațiilor.
- c. Ajută indivizii să recunoască tehnicile și tacticile de propagandă.
- d. Toate cele de mai sus

Correct answers:

Întrebarea 1: a) Adevărat

Întrebarea 2: d) Toate cele de mai sus

Întrebarea 3: d) Toate cele de mai sus

Întrebarea 4: d) Toate cele de mai sus

Chestionar

Cursanții vor răspunde la sfârșitul modulului la un chestionar ce măsoară impactul general al programului de formare.

Stimați participanți, feedback-ul dumneavoastră este crucial pentru evaluarea modulului de training în dezinformare. Vă rugăm să acordați un moment pentru a vă împărtăși gândurile și opiniile.

- 1.** Pe o scară de la 1 la 10, cât de încrezător vă simțiți în identificarea și combaterea dezinformării după finalizarea acestui training? (1 nu este deloc încrezător, 10 fiind extrem de încrezător)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

- 2.** În ce măsură v-a ajutat instruirea să recunoașteți semnele comune de dezinformare și dezinformare online?

- ☐ deloc
- ☐ oarecum
- ☐ moderat
- ☐ foarte mult
- ☐ extrem de

3. Exercițiile practice și studiile de caz au contribuit la înțelegerea
— modului în care funcționează dezinformarea?

- ☐ deloc
- ☐ oarecum
- ☐ moderat
- ☐ foarte mult
- ☐ extrem de

4. Cât de probabil este să aplicați tehnicile de verificare învățate pe
— parcursul acestui training, în activitățile dvs. online?

- ☐ deloc probabil
- ☐ oarecum probabil
- ☐ moderat de probabil
- ☐ foarte probabil
- ☐ extrem de probabil

5. Exemplele și scenariile din viața reală prezentate în curs au fost
— relevante pentru experiențele dvs. online?

- ☐ deloc
- ☐ oarecum
- ☐ moderat
- ☐ foarte mult
- ☐ extrem de

6. Formarea v-a crescut gradul de conștientizare cu privire la
— impactul potențial al dezinformării asupra procesului decizional personal și asupra problemelor societale?

- ☐ deloc
- ☐ oarecum
- ☐ moderat
- ☐ foarte mult
- ☐ extrem de

7. Ce aspect specific al instruirii ați considerat cel mai valoros sau
— mai perspicace în combaterea dezinformării?

8. Credeți că această formare v-a echipat cu abilități practice pentru
— a evalua critic informațiile și sursele online?

- ☐ da
- ☐ nu
- ☐ parțial

9. Au fost materialele de instruire, inclusiv prezentările și fișele, clare și utile în transmiterea informațiilor?

- ☐ deloc
- ☐ oarecum
- ☐ moderat
- ☐ foarte mult
- ☐ extrem de

10. În ce moduri poate fi îmbunătățită formarea pentru a răspunde mai bine nevoilor sau așteptărilor dumneavoastră?

11. Ați recomanda acest training altora?
Dacă da, de ce? Dacă nu, de ce?

12. Aveți comentarii sau sugestii suplimentare cu privire la modulul de formare pentru dezinformare?

Vă mulțumim că ne-ați împărtășit feedbackul. Perspectivele dumneavoastră sunt de neprețuit în perfecționarea și îmbunătățirea inițiativelor noastre de formare.

Exit-Level Test - Educație media și dezinformare

Întrebarea 1: Dezinformarea afectează doar indivizii și nu are niciun impact asupra societății în ansamblu.

- a. Adevărat
- b. Fals

Întrebarea 2: Care dintre următoarele NU este o strategie comună folosită pentru a răspândi dezinformarea?

- a. Clickbait
- b. Imagini manipulate
- c. știri false
- d. Cercetare evaluată de colegi

Întrebarea 3: Pentru a rezista dezinformării, este important să puneți la îndoială informațiile și să căutați perspective diverse.

- a. Adevărat
- b. Fals

Întrebarea 4: Cum pot oamenii să reziste în fața clickbait-ului?

- a. Făcând clic pe titlu fără a citi articolul
- b. Prin partajarea articolului clickbait fără a verifica autenticitatea acestuia
- c. Ignorând clickbait-ul și căutând surse de încredere pentru informații
- d. Făcând clic pe cât mai multe articole clickbait pentru a fi mai informat

Răspunsuri corecte:

Întrebarea 1: b) Fals

Întrebarea 2: d) Cercetare evaluată de colegi

Întrebarea 3: a) Adevărat

Întrebarea 4: c) ignorând clickbait-ul și căutând surse de încredere

information matters

contact@informationmatters.eu

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Număr acord: 2022-1-BG01-KA220-ADU-000085514

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**